licitis ⁊ boneſtis vt in̄.c.ꝑ veſtras de donā.inter virū ⁊ vxo. Ibi
negociandi.i.merchandandi. Nam negociari proprie ſpectat ad
mercabatorem vt in.l.i.in.§.prīo.ff.de tributo. Ibi gladium. Sub
audi ſeu enſem ſm An.de yſer. Ibi ſelle alliget. Subaudi ſi eqtat
cum equo vel quolibet alio animali vt mulo camelo vel aſino ar.
in.l.ediles la ſcōa in.§.iumentorum cum ſequen.⁊ ſequē.ff.de edi.
edic.⁊ in.l.ij.in fi.ff.ad.l.acquil.⁊ ſufficiet ligare etiam ad bardaʒ ſi
nō bʒ ſellā q2 eadē eſt rō.⁊ probat̄ ſtatim duʒ dicit de vehiculo ſʒ
An.de yſer.ar.in.l.cū delanionis in̄.§.aſinā.ff.de fundo inſtru.⁊c.
Ibi vehiculū.ſubaudi ſi vadit cū curru. Ibi nō vt queʒ dic.i.nō co
nio vt quē ⁊c.ſm glo.⁊ bene. Ibi a ꝑdone qui etiā alibi appellatur
craſſator.i.nitens ad malū vt.ff.de penis in.l.capitalū in.§.craſſa
tores. Nota merchatoribus licere portare arma dūmō debite
ea deferāt vt hic. Quid aūt in nō merchatore itinerāte q per loca
ꝑiculoſa incedere bʒ an poſſit arma deferre ſm intētōeʒ huius lr̄e
⁊ dicūt doc. Iac.ō bel. An.de yſer.⁊ Nico.de nea.ꝙ ſic q2 eadem
pōt cadere rō que in merchatoribus vt in.l.illud.ff.ad.l.acquil.ne
qʒ iſte tex.dicit contrariū vnde ſuccedit.l.i.ad.l.iul.de vi publi.que
indiſtincte loqtur ⁊ que ſm ꝑdictū An.de yſer.nō eſt correcta cum
expꝰſſe neqʒ per hanc legē neqʒ ꝑ.l.ij.C.vt vſus armorū videat̄ ab
rogata vnde ſtare dʒ.l.precipimus.C.de appella.⁊ in auc.qui.mo.
natu.effi.ſui in.§.tribus.vel poſſumus dicere ꝙ q̄ʒq̄ʒ.d.l.i.ad.l.iul.
de ui publi.eſſet correcta per dictā.l.vnā.C.vt vſus armorum ⁊c.q̄
indiſtincte loqtur tamē imꝑator iſte per hanc legē reuertitur ad vi
gorem dicte.l.i. Ex qbus cōcludo ſm Nico.de nea.hic eſſe tex.ex
preſſum ꝙ viator pōt portare arma quicqd dicat glo.in.l.fi.C.de
ꝑpo.ſacri cubili li.xij.q2 eam reprobaui prout late dixi.ſ̄.in.§.prio
⁊ dicatis vt ibi. No.ꝙ multa cōceduntur ad ſui defenſionem
que nō cōcederentur ad alterius offenſionem vt hic in fi.⁊ in.l.vt
vim.ff.de iuſti.⁊ iure ⁊ in.l.i.C.vnde vi ⁊ dixi.ſ̄.eo.in.§.ſiquis ho
minē. Quero cum glo.in ver.ecce.de intellectu lr̄e iuxta finem
qualiter cognoſcetur ꝙ quis portet arma cā ſe defendēdi ⁊ nō vt
alium ledat. Et rn̄det gloſator fingens ſe loqui cuʒ imꝑatore con
ditore huius legis ⁊ dicit domine imꝑator ex hac tua lege potes
manifeſte videre ⁊ colligere ꝙ eoipſo ꝙ quis portat arma videt̄
habere animū maliuolū.⁊ hoc vult iſta glo. Et hanc ꝯcluſionem
huius glo.firmat Bal.poſt fi.ſui operis in concluſionibus. Sed
aduerte ne erres ꝙ iſta cōcluſio huius glo.habet locum ⁊ intelli
genda eſt quādo nō appareret ꝙ deferens haberet cām vel licen
tiam deferēdi ſicut fuit i caſu noſtro vbi imꝑator dat licentiā itine
rātibus quo caſu nō ꝓſumitur ꝯtra eos imo pro eis. Et ideo ſiqs
vellet dicere cōtrariū ꝙ doloſe portarent deberet iſtū dolū ⁊ malū
animū probare.l.quotiēs in.§.qui dolo.ff.de proba.ſm An.ō yſ.
lʒ nō ita exquiſite declarauerit hanc glo.que alias de facili faceret
te fantaſticare. Ultimo de ꝑtinētibus ad materiaʒ pn̄tem vide
plene quod dixi.ſ̄.i.§.precedēti ⁊ in remiſſiōibus quas ibi adduxi
Si aūt velles plene iformari de qbuſcūqʒ cōtractibus merchato
ruʒ ⁊ de eorum libris ⁊ ſcripturis ⁊ de litteris cambij ⁊ qui proprie
intelligātur merchatores ⁊ de omnibus alijs ꝑtinētibus ad dictā
materiaʒ vide plene per Bal.ſuper rubrica.C.de ꝯſti.pecu.⁊ in.l.
penul.in eo.ti.⁊ ſuꝑ rubrica ⁊ in.l.i.C.pro ſocio ⁊ in.l.i.de ꝯfeſſis.

Nemo rhetia ſua. Iſte tex.vr̄ pria fronte ꝯtinere i
ſe extraneā deciſionē. Et iō itel
ligitur varijs modis. Prīo eniʒ qdā ipſuʒ intelligūt vt loquat̄ ſo
lū in poſſeſſionibus imperatoris. In quibus prohibet venari niſi
ſecūdū formā hic traditā. Et hāc lec.probāt per.l.ij.cū ibi no.C.de
noxalibus vbi ſimilia ſtatuta poſſunt fieri cū ō re ſua quilibet poſ
ſit pro libito diſponere.l.in re mādata.C.mādati. Iſta lectura nō
ē bana q2 deciſio nō eēt generalis ſed localis cuius cōtrariū dictū
ē in prin.huius legis ⁊ q2 diuinat. Alij intelligūt ꝙ iſte tex.ꝓhibeat
ſolū venationes iſtas fieri in ſtrata publica qua publice iter fit. Et
hāc lecturā ꝓbant per.l.hij enim cū.ſeq.ff.de edili.edic. Sed hec
lectura nō ē bona per.l.qui foueas.ff.ad.l.acquil.⁊ etiā cōtinet di
uinationē. Itē eſſet maior ratio. Alij intelligunt ꝙ imperator hoc
ſtatuat in priuilegiū militū ⁊ nobiliū qui cū canibus ⁊ auibus venā
tur vt habeāt tale ſolaciū vt alij ruſtici inferiores nō poſſint vena
ri niſi ad apros vrſos ⁊ lupos. Iſta lec.q̄ʒq̄ʒ i ſe poſſit habere ra
tionē vt multotiēs videmus fieri ſtatuta vt qualee ⁊ perdices nō
poſſint capi cū rhetibus ne impediat̄ paſſa nobiliū prout ē hic pa
due tn̄ diuiat nec ꝯgruit littere q̄ dixit nemo ⁊c. Preterea neutra
iſtarū lec.ꝯgruit titulo noſtro. Et ideo ego cōſiderabā ꝙ iſte tex.
habeat aliū intellectū ꝑ cuius notitia ſcias ⁊ pro euidētia ꝙ i agro

alterius ſi poſſuʒ aucupari vel venāri inuito dn̄o agri.l.diuus cuʒ
ibi no.ff.de ſerui.ru.ꝑdi.⁊ poteſt dn̄s agri ꝓhibere me ne igrediar
agrum ſuū etiaʒ animo aucupādi.l.iij.ff.ō acq.rerū do.⁊ ſi ego in
gredior ſuū fundū eo iuito aio aucupādi vel venādi.iſero ſibi iniu
riā.vnde teneor ſibi actōe iniuriarū i fi.ff.de iniurijs. Hoc ꝓſuppo
ſito inferas modo ad itellectum tex.noſtri ꝙ q2 multotiēs ex iſtis
talibus venatōnibus oriebātur rixe ⁊ iniurie ex qbus de facili po
tuiſſet perueniri ad violatōem huius pacis de qua loquitur iſte ti.
Idcirco iperator hic prouidet expreſſe mādādo vt nemo i alienis
agris poſſit venari inuitis dn̄is niſi ad vrſos apros ⁊ lupos qua
ſi velit inferre ꝙ ſi aliquis ꝯtrafaceret debeat puniri tanq̄ʒ viola
tor ⁊ turbator pacis pro tali exceſſu vt.ſ̄.i.§.ſiqs aliquē ⁊ i ſuꝑiori
hꝰ. Et ſm hūc itellectū hoc ītēdit i ſumma. Nemo venet̄ in alieno
agro niſi ad apros vrſos ⁊ lupos.h.d. Uel forte ⁊ n̄ male pōt hr̄e
aliū itellectū vʒ q2 cū ſupra ꝑrie induxerit ꝓhibitōem armorū. Et
quia in venando vt plurimum portant arma dubitabatur an lici
tum ſit venari cum armis. Et dicit ꝙ nō niſi ad iſta animalia peri
culoſa. Et q̄ʒq̄ʒ dicat ō laqueo vel rethe. Intelligas tamē ꝙ i pre
dictis venatōnibus ſint neceſſaria arma. Et videtur ſentire lʒ nō
aꝑte Iaco.ardiʒ.in ſumma in ti.de pace tenenda. In tex.ibi in
ſtrumenta de quibus inſtrumentis habet̄ in.l.queſitum in.§.ſi in
agro i.§.ſeq.ff.de fundo inſtructo ⁊ inſtrumēto lega.⁊ in.l.qui fo
ueas cum.l.ſeq.ad.l.acquil. De inſtrumentis etiam rectiarū habe
tur in.l.quemadmo.in.§.idemqʒ.ff.ad.l.acqui. De inſtrumento la
quei habetur in dicta.l.in prin.⁊ in.l.laqueum.ff.de aquir.rerū do.
Ibi venationes.i.beſtias que venationibus capiūtur. Nam ponit
cōtinens pro contento prout in ſimili fit in prohemio inſtitutionuʒ
in prin.⁊ facit tex.in dicto.§.ſi in agro. No.ꝙ propter pacē cō
ſeruandaʒ prohibita eſt venatio in agris alienis ꝑterq̄ʒ ad anima
lia ꝑiculoſa que damnum inferre poſſunt que pro purganda pro
uinciali venari lʒ. Et iſta potuit eſſe ratio huius littere ⁊ probatur
in.l.hic enim cum.l.ſeq.⁊ ſeq.ff.de edilic.edic.vbi iſta animalia no
minantur ⁊ alia his ſimilia ſicut ſunt paniere leones ⁊ huiuſmodi
que ſcōm diuerſitatem regionū naſcunt̄. Et in his etiam haberet
locum iſte tex.cum ſit eadē ratio. Et hoc modo intelligendo iſtū
tex.erit hic cāns notabilis ⁊ bene ⁊ eleganter faciens ad tituluʒ no
ſtruʒ. Et pro iſto intellectu adduco in ſimili auctoritatē goff.i ſum
ma extra de cleri.venatore vbi cōcludit huiuſmodi feras damni
ficantes primā poſſe venerari ex ſpāli iure vbi circa alias nō lice
ret facit.c.qō nō eſt licitum extra de regu.iuris. Hoc idem firmat̄
in directoria iuris in dicto titu. Quero ab extra circa materiaʒ
venationis quid ſi venādo vulneraui feram beſtiam ⁊ caʒ alter ca
piat vel pone qō moriatur in fundo alterius cuius debeat eſſe dic
de hac queſtione vt habetur inſti.de rerū diuiſi.in.§.illud queſituʒ
in.l.v.in.§.i.ff.de acquir.rerum do. Quero quid ſi in laqueum
tuum beſtia fera incidit ⁊ ego inde abſtuli cuius dʒ eſſe fera dic ō
hac q̄ſtione vt in.l.in laqueū.ff.de acquir.rerum do.⁊ ibi videas ō
ſimilibus qōnibus. Quero quid ſi lupus cepit porcum meuʒ
vel pecudem ⁊ vias portabat. Tu vero cum canibus tuis inſecutꝰ
es lupum ⁊ rehabuiſti porcum ſeu pecudē cuius erit dictus porcus
ſeu pecus ⁊ de hac queſtione dic vt in.l.pompe.ff.de acquir.reruʒ
do. Ultio ō ꝑtinētibus ad mā̄ʒ venatōis ſi videre cupis ⁊ ifor
mari etiam quotuplex ſit venatio vide qō no.in.c.i.extra de deri.
vena.⁊ per doc.in.c.ij.⁊ in decre.lxxxvi.diſt.in.c.qui venationibus
⁊ in.c.ſequē.⁊ in de.in agro in.§.porro.de ſtatu regula.vide ꝑ no
ſtros docto.in locis ſupra allegatis ⁊ inſti.de rerum diui.in.§.fe
re.⁊.ff.de vſuf.in.l.item ſi in.§.aucupiorū de vſuris in.l.venationē
ꝑ Barto.in.l.iij.ff.de acqui.rerum do.⁊ vide in.l.i.cum ibi no.C.
ō vena.ferarꝫ li.xi.⁊ ꝑ Io.in ſumma ſua ſub rubrica de venatione
Iacobus de aluarotis

Ad palatium. Milites ſeu vaſalli accedentes ad cur
tem domini nō debent portare arma ni
ſi cum licentia domini hoc dicit. In tex.ibi ad palatiū. Subau
di nec alibi vt dixi ſupra eo.in.§.ſiquis ruſticus. verum de curte ⁊
palatio domini voluit facere ſpālem mentionem tanq̄ʒ ō loco ma
gis priuilegiato argu.in.l.item apud in.§.hoc edictū.ff.de iniurijs
Item quia palatia principū appellantur ſacra vt.C.de priui.eo.q
in ſa.palatio militant li.xij. Ibi nullus miles. Subaudi neqʒ alter
nō miles vt dixi in dicto.§.ſiquis ruſticus. Not.ꝙ in palatijs
principum dominorꝫ vel etiam cōitatum nō licet portare arma. Et
eſt ratio vt tollatur omnis occaſio vbi ve iuſticia ⁊ quies rei publi
ce gubernatur poſſit mediātibus armis diſturbari.⁊ ideo valeriꝰ